

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0300 Oslo

Vår ref.:
21/1225- 3- EKN

Deres ref.:

Dato:
17.06.2021

Høring - NOU 2021:6 Myndighetenes håndtering av koronapandemien

Likestillings- og diskrimineringsombudet (ombudet) viser til NOU 2021: 6 Myndighetenes håndtering av koronapandemien.

Ombudet har som mandat å arbeide for likestilling og mot diskriminering på grunnlag av kjønn, etnisitet, religion, alder, seksuell orientering og nedsatt funksjonsevne.

Ombudet har også tilsynsansvar med at norsk rett og forvaltningspraksis er i samsvar med de forpliktelsene Norge har etter FNs rasediskrimineringskonvensjon (CERD), FNs kvinneskrediskrimineringskonvensjon (CEDAW) og FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Ombudet takker for en god og grundig utredning, men har noen kommentarer til koronakommisjonens anbefalinger og viktige læringspunkter fremover når det gjelder:

- besøksforbud og tvungen isolering i privat hjem
- vold i nære relasjoner og kjønnsbasert vold
- kommunale tjenester post-korona

Besøksforbud og tvungen isolering i privat hjem

Som koronakommisjonen har påpekt, så vi tidlig i pandemien en svært uheldig praksis som avdekket alvorlige svakheter i rettsikkerheten til spesielt utviklingshemmede, da besøksrestriksjoner i private hjem ble innført i flere kommuner.

Koronakommisjonen peker på at skillet mellom private boliger og institusjoner ikke var presisert og tydeliggjort godt nok i forbindelse med innføring av besøksrestriksjonene. Videre pekes det også på manglende juridisk kompetanse i kommunene til å tolke Helsedirektoratets retningslinjer.

Ombudet mener at forbudet burde vært kommunisert tydeligere, men uklar kommunikasjon og mangel på juridisk kompetanse forklarer ikke alene den inngripende praksisen i kommune-Norge. Etter ombudets mening skyldes dette også et uklart regelverk med et utydelig skille mellom hjem og helseinstitusjoner.¹ Skillet mellom helseinstitusjoner og private hjem for mennesker med utviklingshemning er gradvis blitt utvisket. Som Norsk forening for utviklingshemmede (NFU) har dokumentert, feiltolker og blander kommuner, fylkesleger skatteetat og folkeregisteret private hjem i omsorgsbolig med institusjon.

Ombudet ber derfor Regjeringen ta initiativ til en klargjøring av begrepene som benyttes tilknyttet utviklingshemmedes boligformer.

Vold i nære relasjoner og kjønnsbasert vold

Koronakommisjonene vier oppmerksomhet til grupper av sårbare barn og unge. Det er ombudet svært fornøyd med. Ombudet er imidlertid bekymret over at voksne utsatt for vold i nære relasjoner nærmest er fraværende i koronakommisjonens utredning.

Vi vil minne om at EU Agency for Fundamental Rights (FRA) viser til at politi, krisesentre og ikke-statlige organisasjoner (NGOs) har rapportert om økning i vold i nære relasjoner, spesielt vold rettet mot kvinner (FRA 2020) under pandemien. Verdens helseorganisasjon har påpekt at korona-tiltakene kan øke risikoen for vold mot kvinner (WHO 2020). UN Women, enheten i FN som jobber for kjønnslikestilling og for å øke kvinners innflytelse, viste til økning i vold mot kvinner i tilknytning til korona-tiltakene, inkludert digital vold (UN Women 2020).

Ombudet håper regjeringen vil se nærmere på situasjonen for voksne generelt, men kvinner spesielt, og deres utsatthet for vold under pandemien.

---

¹ I forskrift til lov om sosiale tjenester m.v. § 7-2
I helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2a

Ombudet har tidligere meldt inn bekymring for økningen i digital vold. Nettpatruljen til politiet i Oslo meldte om tredobling av henvendelser, primært fra jenter, etter første nedstengning under pandemien. Ombudet er bekymret for at kjønnsperspektivet ikke fanges opp ettersom tallene i kommisjonenes rapport ikke er delt inn etter kjønn.

Kommunale tjenester -post korona

Generelt har funksjonshemmede erfart en raskere og mer omfattende nedstengning av skolegang, tjenester fra kommunen og fra spesialisttjenesten og en senere og svakere normalisering sammenlignet med den generelle befolkningen.

Vi mener kommunene bør innhente oversikt over behov og utarbeide individuelle beredskapsplaner for å sikre forsvarlige tjenester når enkelte tjenestetilbud reduseres eller stenges. Utgifter til avlastningstiltak og assistanse må identifiseres i statens krisepakker til kommunene og stå i forhold til det faktiske behov.

Vi er kjent med at det er gitt krisepakker til kommunene i Norge under pandemien, men beløpene har ikke vært tilstrekkelige for å opprettholde et akseptabelt nivå på tjenestene.

Ombudet er også bekymret for hvorvidt kommunene vil og kan opprettholde den samme kvaliteten og kvantiteten på tjenestene som før koronapandemien. Flere kommuner har signalisert at dette blir vanskelig.

Vennlig hilsen

Hanne Bjurstrøm
Likestillings- og diskrimineringsombudet

Eli Knøsen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur.